

BARN- OCH UNGDOMSPOLICY

Barn- och ungdomspolicy för Falkenbergs Kommun

BAKGRUND:

Landstingsfullmäktige och samtliga fullmäktige i de halländska kommunerna har antagit en "Halländsk policy och riktlinjer för barn och ungdomar i behov av särskilt stöd". Dokumentet skall ses som en ram för det fortsatta arbetet för samverkan och samordning. Utifrån policydokumentet har sedan verksamheterna tagit fram lokala handlingsplaner. Denna handlingsplan skall öka barn och ungdomars förutsättningar för god hälsa och goda livsvillkor samt stärka samarbetet mellan Primärvården och Falkenbergs Kommun!

Falkenberg i mars 2006

SYFTE Syftet med barn- och ungdomspolicyn är att ange vilka ambitioner kommunen skall ha i arbetet med barn och unga och på ett övergripande sätt ange vad som skall prägla samtliga nämnder och styrelser i detta arbete.

VISION *"Verkligheten är gränsöverskridande och kan inte sorteras in efter traditionella förvaltningsgränser varken ekonomiskt eller personellt."* Det är vår ambition att skapa en helhetssyn och en samverkan för alla beslut som fattas som rör barn och unga. Det är barnperspektivet som skall råda då beslut fattas och det skall skapas ett strukturerat långsiktigt och förebyggande arbete som tillser att barn och unga inte hamnar i riskzonen. Kring barn och unga i riskzonen skall finnas ett nätverk som tillser att problemen inte fördjupas och befästs.

INLEDNING Barn- och ungdomspolicyn är en del i Falkenbergs kommuns och landstingets långsiktiga satsning på barn och ungas framtid. Inriktningen för policyn skall vara att bejaka barn- och ungdomstiden samt underlätta att bli vuxen. Tillsammans med föräldrar har kommunen och landstinget ett stort ansvar i hur barn och ungas kraft och kreativitet tas tillvara. Grundsynen skall vara att barn och unga är ett gemensamt ansvar och barn- och ungdomspolicyn skall vara det styrdokument som speglar den politiska viljeinriktningen. Policyn är också ett led i arbetet med att förverkliga att Barnkonventionen och Agenda 21 finns med som en grund i alla beslut som rör barn och unga.

En helhetssyn innebär att se sin egen förvaltnings roll i förhållande till övriga förvaltningar. Detta kräver kunskap och insikt om varandras verksamhet samt tillit till och respekt för varandras kompetenser.

Kommunens förvaltningar, primärvård och psykiatri skall samverka. Det finns många ansvariga och därför är behovet av samverkan stort, dels för att problem tidigare skall fångas upp, dels för att de insatser som sätts in samordnas till en helhet. Insatserna blir på detta sätt mer effektiva och tillgängliga för den enskilde. Brist på samverkan medför att informationsöverföringen begränsas vilket får till följd att kunskap om vilka stödinsatser som ges eller bör ges stannar kvar på respektive förvaltning. Samverkan skall ske på två plan, dels en övergripande samverkan mellan nämnder och förvaltningar och dels en samverkan på individnivå.

Helhetssyn och samverkan är förutsättningar för att skapa utrymme för det förebyggande arbetet. En fungerande samverkan på individnivå fyller en förebyggande funktion och kan förhindra att problem uppstår eller att insatserna för barnet/familjen blir mer omfattande eller ingripande i ett senare skede. I detta ligger också att finna metoder/vägar för att ta tillvara det nära nätverk som finns kring barn och unga, ex. anhöriga, föreningsliv m.fl. Den hjälp eller det stöd som barnet eller familjen efterfrågar blir mer lättillgänglig när alla berörda parter samordnar sitt arbete. Målsättningen för allt arbete med barn och unga skall vara att det förebyggande arbetet är regeln och akuta insatser/åtgärder är undantaget.

Inom ramen för samverkan skall utbildningsinsatser genomföras, detta för att öka kunskaperna om olika yrkesgruppers ansvar, rådande lagstiftning och praktiska svårigheter i arbetet med att stödja barn och unga. Det är viktigt att ta tillvara barn och ungas kraft och engagemang. De skall ges uppgifter som innebär ansvar för att skapa engagemang, delaktighet och ett reellt inflytande. Kommunen och landstinget skall skapa mötesplatser som är fria från våld, främlingsfientliga inslag och droger så att barn och unga i ett tidigt skede av sitt liv befinner sig i livsmiljöer som möjliggör "det goda valet" i livet. I kommunen skall finnas en bra familjestödjande verksamhet under barnets hela uppväxt. Genom att ge stöd i föräldraskapet kan föräldraansvaret tydliggöras och tryggheten i föräldrarollen stärkas.

Policy 1: FN:s konvention om barnets rättigheter, hälsofrämjande synsätt och barnperspektiv

Varje verksamhet ska arbeta i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnkonventionen ska vara ett ledande dokument och målen i verksamhetsplaner och andra styrdokument ska vara tydligt kopplade till konventionens artiklar.

Allt arbete med barn och ungdom ska utgå från ett hälsofrämjande synsätt där fokus ligger på de faktorer som man vet påverkar individens välbefinnande i positiv riktning. Arbetet ska följa den lokala, regionala och nationella folkhälsoplanen.

Allt beslutsfattande som påverkar barn och ungdomars situation ska ha ett tydligt barnperspektiv och det ska framgå hur beslutet kommer att påverka barnet eller ungdomen som enskild person eller grupp.

All personal som i sitt arbete möter barn och unga i behov av särskilt stöd ska ha den barnkompetens som fordras för att skapa bra möten.

HANDLINGSPLAN POLICY 1

Barnkonventionen Barnkonventionen skall vara ett aktivt instrument och genomsyra allt beslutfattande inom kommun och landstingets verksamhet som rör barn.

Fortbildning Anställda vars arbete har konsekvenser för barn och ungdomar skall erbjudas fortbildning för att kunna stärka sin barnkompetens och sina kunskaper om barnkonventionen.

Uppföljning Kommun och landstinget inrättar system för att följa hur barnets bästa förverkligas i det kommunala och landstingets arbete. Barnplaner, barnbilagor till budget och barnkonsekvensanalyser skall vara instrument för en sådan uppföljning.

Värdegrund Förskolan och skolan ska på ett systematiskt sätt arbeta med ”Värdegrundsfrågor” som metod för att på ett tidigt stadium hjälpa barnen att utveckla sin sociala och emotionella kompetens.

Drogplan Varje skolenhet skall ha en drogplan. Varje skola skall ha en särskild personalgrupp, som ansvarar för drogfrågorna och som är kunskapsmässigt uppdaterad för att utgöra stödgrupp för övrig personal.

Samtliga ungdomsföreningar som får stöd av Kultur- och fritidsförvaltningen uppmanas att upprätta drogplan.

Policy 2: Samverkan och samordning

I alla situationer där ett barn är i fokus, ska varje verksamhet göra sitt yttersta för att underlätta samverkan och samordning mellan olika verksamheter och huvudmän för att barnets/ungdomens och deras familjers behov bäst skall tillgodoses.

Samverkan och samordning mellan ansvariga verksamheter inom kommunen och landstinget är en förutsättning för att enskilda barn, ungdomar och deras familjer ska få den hjälp och det stöd de behöver.

I Falkenberg ska det ske en utveckling som syftar till att verksamheter från kommunen och landstinget samordnas utifrån barnet och ungdomens bästa.

HANDLINGSPLAN POLICY 2

Övergripande strategisk kompetens utveckling. En tvärgrupp bildas för den strategiska kompetensutvecklingen med en representant från varje förvaltning, som bevakar de förändringar som ofta föregås av betänkanden, propositioner m.m. På det övergripande planet skall ansvariga chefer för socialtjänst, förskola/skola, kultur/fritid, polis, hälso- och sjukvård arbeta tillsammans i frågor som berör förhållanden för barn och ungdomar i kommunen genom att följa upp och utvärdera verksamheter.

På så sätt kan gemensam utbildning, information och eventuella kampanjer i anledning av någon angelägen fråga samordnas. För att stödja detta gemensamma utvecklingsarbete kring frågor som rör barn och ungdomar i riskzonen över verksamhetsgränserna skall en strategigrupp utses. Strategigruppen skall representeras av en tjänsteman från varje förvaltning. Denna person skall vara verksamhetskunnig, ha mandat och befogenhet att driva utvecklingsfrågor.

Introduktion genom uppbyggt nätverk av företrädare från verksamheter för barn i riskzonen. För att snabbt skaffa sig en bild av hur resurskartan ser ut skall nätverk byggas och användas vid introduktion m.m. Tanken är att man därigenom på ett tidigt stadium informerar varandra om sina organisationer, hur man arbetar, vilka personalkategorier och resurser man har. Det skall också ges möjlighet till erfarenhetsutbyte över gränserna mellan olika förvaltningar samt att öka informationsspridningen kring olika förvaltningars och verksamheters insatser.

Gemensam anmälningsrutin för samtliga verksamheter. Genom att mottagningsteamet på familjegruppen träffar samarbetspartners, sprids anmälningsplikten enligt 14 kap 1 § SoL. Med hjälp av allmänna råd från socialstyrelsen tydliggörs ytterligare anmälningsförfarandet och vilket ansvar olika verksamheter har för att ha en tydlig anmälningsrutin inom sin verksamhet. Denna information skall vara känd av alla arbetsledare i samtliga berörda organisationer och använda sig av denna vid utbildningar, introduktion av ny personal etc. Varje enhet måste själv utforma sina rutiner i samråd med socialförvaltningen.

Utveckla motivations- och behandlingsarbetet kring missbruk på hemmaplan. Ungdomar som behöver hjälp att avbryta sitt missbruk skall kunna få sådan hjälp på en för ungdom anpassad mottagning. Yngre människor skall inte behöva definiera sig som missbrukare för att få hjälp till behandling. Verksamhetens personal skall ha särskild kompetens om ungdomar och droger och

också kunna erbjuda stöd och behandling. Det är viktigt att det finns en utarbetad struktur för hur arbetet skall bedrivas. Det är också angeläget att specialistkompetensen om ungdomar och missbruk inom socialtjänstens utredningsverksamhet förstärks.

Lokalt brottsförebyggande arbete Inriktningen på Brottsförebyggande rådets arbete är att det skall utgå från den probleminventering som utgör grunden för kommunens brottsförebyggande strategi. Det skall stimulera till nytänkande och genom en bred informations- och utbildningssatsning skapa intresse för det brottsförebyggande arbetet. Rådet ska också ansvara för uppföljning och utvärdering av genomförda brottsförebyggande åtgärder. Rådet ska inrätta ett Idéforum, som ska utvecklas till en samlingspunkt för alla enskilda, organisationer och företag som vill engagera sig i det brottsförebyggande arbetet. Rådet ska inte driva egna projekt utan den brottsförebyggande verksamheten ska utföras inom ramen för respektive förvaltnings ordinarie verksamhet.

Det lokala folkhälsoarbetet utgör en viktig och väl etablerad bas att utgå ifrån även när det gäller det brottsförebyggande arbetet. Hälsogruppernas syfte är att förbättra brukarnas inflytande över den verksamhet som de nyttjar. Hälsogrupperna skall bestå av representanter från Kultur- och fritidsförvaltningen, Skolhälsovården, Socialförvaltningen, Polisen, ungdomsmottagningen, BVC, MVC, näringslivet, ungdomar, föreningar m.fl.

Familjecentral Tanken bakom familjecentralen är att mödra- och barnhälsovården, öppen förskola och socialtjänsten skall kunna samarbeta inom samma eller närliggande lokaler för att öka tillgängligheten för föräldrar. En sådan decentraliserad verksamhet ger möjlighet till områdes/samhällskunskap, ökad tillgänglighet, alternativa lösningar, kortare handläggningstider och på sikt omfördelning av resurser. Det är angeläget att familjecentralen i Skogstorp följs upp med kvalificerade utredningar för att se att arbetsmetoderna verkligen kommer barnfamiljerna till nytta och om det mer informella samarbetet har en förebyggande effekt.

Policy 3: Samordnad individuell plan

När det finns behov av samordning av stödsatser från olika verksamheter för ett barn eller ungdom, ska en samordnad individuell plan upprättas. Planen skall göras tillsammans och i samförstånd med den unge och föräldrarna. I arbetet med planen ska barnets, ungdomens och familjens behov och kunskap tas tillvara. I den samordnade individuella planen ska det tydligt framgå vilken verksamhet som ansvarar för de olika insatserna, vem som har det samordnade ansvaret, de gemensamma målen för insatserna och när uppföljning ska ske. En samordnad individuell plan ska också göras för barn och ungdomar som placeras för vård utanför hemmet.

HANDLINGSPLAN POLICY 3

Barn och ungdomsstatistiken Samlad dokumentation och statistik kring insatser för barn och ungdomar i behov av särskilt stöd inom förskola och skola. Socialtjänsten ansvarar för statistikuppgifter kring anmälningar och analys av dessa samt regelbundet delger alla samverkanspartner resultatet.

Utveckla rutiner för att kartlägga, följa upp och utvärdera målriktade insatser utifrån individens behov och delaktighet.

För att strukturera samarbetet kring barn och ungdomar med problem av sammansatt

natur (social, pedagogisk, medicinsk, psykologisk) så att insatserna som görs skall omfatta hela livssituationen krävs en gemensam plan. Individuell planering och dokumentation underlättar samordning av insatser och samverkan mellan olika verksamheter, även när brukaren har flera olika planer. Samarbete med hjälp av individuell plan innebär att på ett strukturerat sätt utifrån brukarens syften och önskemål enas om gemensamma mål och ta reda på hur och om målen uppnåtts.

Policy 4: Basverksamhet och specialistverksamhet

Kommunen och landstinget har ansvaret för verksamheter som arbetar med att stödja och upprätthålla en god hälsa hos alla barn och ungdomar. Såväl kommunerna som landstinget har en skyldighet att tidigt identifiera barn och ungdomar som avviker i sin utveckling. Basverksamheterna är ansvariga för barn och ungdomar som är i behov av särskilt stöd. Då basverksamheterna behöver stöd eller hjälp i arbetet med barnet eller ungdomen finns specialistverksamheterna inom respektive kommun eller landstinget att tillgå. Specialistverksamheterna ska sträva efter att, liksom basverksamheterna, verka där barn och ungdomar befinner sig. Grundläggande är att stödet så långt som möjligt ska ske i vardagsmiljön. Kontakten mellan verksamheterna på basnivå respektive specialistnivå kan vara i form av konsultation, utbildning, gemensamma insatser och/eller att en specialistverksamhet tar över hela eller delar av ansvaret för barnet eller ungdomen.

Alla verksamheter ska utveckla arbetsmetoder för tidiga upptäckter och åtgärder för barn och ungdomar som är i riskzonen.

När ett barn eller ungdom har sådana behov att basnivån inte kan tillgodose behovet ska ett samarbete inledas med specialistverksamheterna.

Basnivå Basverksamheter är de verksamheter som når de flesta barn och ungdomar. Exempel på basverksamhet är barnomsorg och skola inklusive elevhälsa, kultur och fritid, socialtjänstens förebyggande insatser, mödra- och barnhälsovård, ungdomsmottagning och annan primärvård.

HANDLINGSPLAN POLICY 4

Utveckla det hälsofrämjande förhållningssättet genom utbildningsinsatser som ökar kunskapen och medvetenheten om användningen av forsknings- och kunskapsbaserade metoder, program och dess effekter.

Forskning och rapporter visar idag att den metodutveckling som bygger på det hälsofrämjande

de synsättet och förebyggande metoder är framgångsrik. Det hälsofrämjande perspektivet kräver en teoretisk medvetenhet och samverkan från många. Det finns ett stort behov av metodutveckling inte minst då det gäller att tala öppet med föräldrar om att man oroar sig för deras barn och att motivera föräldrar för adekvata insatser. För att metoderna och programmen skall vara framgångsrika krävs att arbetet är strukturerat och löper under längre tid. Det är också viktigt att enas om valet av vilka metoder och program, som kan användas gemensamt över verksamhetsgränserna och att vem som bestämmer valet av dessa diskuteras och klagörs.

Former för kontinuerlig uppdatering kring barn och ungdomar som far illa skall utvecklas inom varje verksamhet samt att det sker en kontinuerligt underhåll av kompetens och kunskapsutveckling inom verksamheterna.

Personal som arbetar med barn och ungdomar behöver hålla sig informerad om forskning

samt aktuell och ny kunskap om barns och ungdomars livsvillkor i vårt samhälle. Formerna för hur denna kontinuerliga uppdatering kring områden och frågor som man inte dagligen arbetar med behöver utvecklas. Ett sådant område är "Att upptäcka barn som far illa", vilket innebär att våga se, våga reagera och våga handla. Denna kompetensutveckling om barn som far illa, skall dels ge kunskap om utsatta barn, dels ge redskap för hur man bemöter barn samt hur man fullgör sin anmälningskyldighet.

Policy 5: Gemensamt ansvar och kostnadsansvar

Ett barns eller en ungdoms intressen får aldrig åsidosättas på grund av att skilda huvudmän har olika verksamhets- och kostnadsansvar.

Alla barn och ungdomar som är i behov av särskilt stöd har rätt att få sina behov tillgodosedda utan oskäligt dröjsmål. Kommunen och landstinget har ett gemensamt ansvar för detta. Barnets och/eller ungdomens behov av utredning eller behandling ska fullföljas utan dröjsmål även om kostnadsansvaret är oklart.

HANDLINGSPLAN POLICY 5

Verksamhets- och kostnadsansvar ska lösas lokalt. En chefsgrupp (primärvård, psykiatri, social, kultur- och fritid samt barn- och utbildning) blir ett lokalt forum för dessa frågor. Övriga berörda förvaltningschefer kan adjungeras till gruppen vid behov.

ANSVAR Varje nämnd och förvaltning har ansvar för att barn- och ungdomsfrågorna beaktas inom ansvarsområdet och skall tillse att medarbetarna har god kunskap om barns rättigheter, förutsättningar och behov. I detta ingår att driva på och följa upp att denna policy efterlevs. En tydlig ansvarsfördelning skall göras utifrån policyn.

Det är kommunstyrelsen och Landstingets lokala aktörer som har det övergripande politiska samordningsansvaret i kommunen och landstinget. I detta ansvar ingår att åstadkomma en samordning och en samsyn, dels mellan de kommunala nämnderna, dels mellan kommunen och övriga myndigheter och organisationer som arbetar med barn- och ungdomsfrågor. De ekonomiska styrprinciperna ska ge förutsättningar för denna samverkan och samsyn i arbetet med barn och unga. I enlighet med den lagbestämmelse (Socialtjänstlagen 5 kap, 1 a §) som trädde i kraft 2003-07-01 är det socialtjänstens ansvar att ta initiativ så att samverkan kommer till stånd.

UPPFÖLJNING Uppföljning av planen skall ske minst en gång per år till kommunstyrelse och primärvårdsnämnd.

**BARN- OCH UNGDOMSPOLICY
FÖR FALKENBERGS KOMMUN**

Landstinget
Halland